

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Nro. 31.

A' FELS. R. CSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KÉGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Kedden Octobernek 14-ik napján
1800-ik esztendőben.*

B é t s.

A Csász. és Kir. külső dolgokra ügyelő minis-
ter Baró *Thugut* ö Excellentiáját, azon terhes
hivatal alól, tulajdon maga kívánsága szerént, fel-
oldozni, 's helyette Gróf *Kobenzel Lajos* ö Excel-
lentiáját azon hivatalra emelni méltóztatott, Fels.
Urunk, a' kinek mind talentomai, mind a' külső ud-
varoknál való forgolódasai alatt gyűjtött tapasztal-
ásai elegendők azon méltóságos tisztségnek el vi-
selésére. Ennek a' Gróf *Kobenzelnek* szorgalmas-
tos fáradozásai által készült meg három eszten-
dövel ennekelőtte a' *Campo-Formiói* békekéllég.

A' Kir. testörző Nemes Magyar seregétől, há-
H h

rom érdemes hazankfia, ugymint, *Berczeli, Boronkay* és Nagy Miklós Hadnagy urak, ezen rangjokkal Nádor-Ispán Ó. Kir. Herczegsége Huszár Regementjéhez ki léptek.

Spanyol Ország.

Az Oceanus tengerben lévő Britanniai hajó sereg nemtsak a' Francia Respublikához, hanem a' Spanyol Monarchiához tartozó kikötő helyeket is nagyon kezdette háborgatni. Nem régen a' *Ferrol*i, mostanában pedig a' *Vigo* kikötő helyet támadták meg, 's ottan is meg akarták a' Spanyol kereskedő és hadakozó hajókat égetni. De a' Spanyol hajók nem engedhették fel teteleekben, olly derekasan viselték magokat az ott őrizetben fekvő Spanyol seregek. Abban mindazáltal tsak ugyan szereztek, hogy egy *Wespe* nevezetű Francia zsakmányozó hajót kezekre kerítették, a' melly ámbár reggeltől fogva sétét elűg derekallan védemezte légyen is magát ellenek, az oda való káftelynak őltalma alatt, mindazáltal bé következén a' sétét éjtzaka, egyszeribe 20 Anglus hajók rohantak reá, és minden oldalról körül vévén azt, az azon vólt katona őrizet közzül igen sok embert le vagdaltak, és sebbeejtettek. A' meg ölettek közt vóltak az első és második hajós kapitány, és tsak nem minden tiszték, 's igen kevesen hagyattak meg közzülök életben. De bizonyossan magoknak a' Brittusoknak is sokat kellett vesztetni, mivel régtől fogva nem védemezte magát a' Francia hajó olly derekasan a' ditsőllégesen, mint ez, ebben a' tengeri tsatásan, a' melly a' 87 hajóból álló Angliai flotta szeme előtt történt.

A' Kádixi kikötő helyben néhány hetektől őltá uralkodó nyavalyát az Amerikai farga hideg-

ack ugyan nevezni nem lehet, a' melly mérgére nézve a' pestishez hasonlítottatik: mindazáltal az is sok embert temetett már a' föld alá, és több Spanyol Országai városokra és helységekre is ki terjedt. Ezen várasnak kikötő helyét, a' mint onnan írják, még most is szemem tartják az Anglus hajók, még pedig olly szorgalmatossan, hogy ritkán lehet oda bé, és onnan ki evezni, és a' melly hajók szerentsét próbálnak is, ritkán kerülhetik el a' Brittusok körmeit. — E' miatt nem lehetett még eddig a' Filippi szigetekben lévő, és sok napkeleti Indiai kintsel meg rakott Spanyol hajókna' hazájokba vissza térni, s épen ez annak leg főbb oka, hogy igen szűk a' pengő pénz Spanyol Országban, s e' miatt vezézt ottan betse a' papiros pénznek is,

Helvétzia.

A' miólta a' Cisalpina Respublika az életnek maga tartományaiából való ki vitelét meg tiltotta, azólta az Olasz Országai Helvétziai Cántonokban is rendkívül fel hágott annak az árra. Nem régiben egy gabonával meg terhelt hajó menvén a' Cisalpina Respublikából *Luganóba*, az ott örön állott 18 főből való Helvétziai őrizet, az Olasz Országai Fr. armádia fő vezérjének parantsolatja szerént, meg nem akarta annak ki rakatását engedni, melly dolgonn meg bosszonkodván egy szomszéd helységbeli parasztok öltve futottak, meg támadták a' katona őrállókat, el üzték őket, és nem tsak azon eleséges hajót, hanem e' mellett *Luganóban* magában is egynéhány házat ki raboltak és fel dúltak.

A' Helvétziai provisoria Kormányshék, két batallion gyalogságot és 3 vadász kompániát állított ki Francia Generál *Macdonald* kivansága szerént, a' Helvétziai Respublika szélő határjai-

nak holmi imitt amott a' hegyek közt és erdőkben lappangó zsványok ellen való védelmezésére. Mind a' két rendbelieket a' Fr. Respublika fogja köntössel és zsóldal tartani.

Minthogy a' *Lausanna* környékén öszve gyült Fr. reserva ármádia, a' mostani fegyver szünés ideje alatt, Helvécziában szállott cantonirozó kvartélyba, annál szükebb és drágabb lesz ottan az élet, és a' mit a' lok inséggel küszködő lakosok eddig magok számokra öizve gyűjtöttek, kelletlen vendégeikkel is kéntelenek azt közleni. — Annnyiban mindazáltal ditsirik a' Francia katonákat, hogy erőszakkal senkitől semmit el nem veiznek, és egy furt szöllöt se szákasztnak le a' Bőllőljegy Generaljának nite szbangy Celmé nélkül. — A' *Zürche* bé szállott, 1200 főből álló első Francia hufzár regimentet igen szépnek írják az onnan jött közönséges levelek.

Frantzia Respublika.

A' Francia új esztendőnek (22-ik Septem-bernek) meg inneplése végett Párisba küldetett. Osztálybeli deputatusokat, Status Tanátsos, polgár Benezech, mint Ceremónia méster, vezette bé a' Conzulok eleibe, maga a' fő Conzul *Bonaparte*, lokakkal közüiök két óráig beszélvén osztályaiknak jelenvaló állapotjáról, kereskedéséről, és industriajáról értekezett öllök. Mindnyáján bämúltak ennek a' rendkívül való embernek eszén, talentomain, és akármellyféle dölogban való mélly bé látásán. Mintha minden osztályokat maga szemlélt, meg járt és meg visgált volna, olly helyesen beszélt azokról.

Párisból írják, hogy a' Madritti Kir. udvar különös szivességgel viseltetik General *Berthier* eránt, és hogy minden alkalmat öllágban nagy hajlandoságot mutat a' Francia Respublikához, 's

tsudálkozva emlegeti a' Fő Conzulkak ritka virtusait.

Ez a' fő ember, a' Lotharingiai herczegségben fekvő *Lünevillei* erőfégnek és az egész *Meurti* Olztálynak rendkívül való Commendansává tette *Clarke* Generált. A' mint írják, ott fog Congressus tartatódni, a' békeffég eránt, 's oda fognak az alkudozó Hatalmasságoknak követjeik gyűlleni. — *Lüneville*, a' mint a' Geografiából tudhattuk, magában kitsin, de tsinos város, Strafsburgtól, a' Párisba vivő útban, 36 óranira fekszik. Az oda való kastély, a' mellyben a' Congressus tartatódni fog, igen szép. Ott lakott néhai *Becczinsky* / *Stanisla* Ungary Library XV. *Lajos* Királynak ipája, Országától lett meg foiztatása után, 's ott is múlt ki e' világból

A' Franczia új esztendőnek napján, úgymint September 22-ikén, a' Párisi invalidus házban lakó invalidus katonáknak egyenként 2 livert osztogattatott ki a' belső dolgokra ügyelő Fr. minifter, *Bonaparte Lucian*, a' mely mind öszve 15000 liverre ment,

Az Egyiptomi Fr. Jarmadiának mostani fő vezérjétől mostanában küldetett levelek meg tzáfolyak azt a' közönséges hirt, a' melly az ő méreg által lett meg öletéséről minap Konstantzinápolyban támadt.

A' Franczia új esztendőnek meg inneplésére leg alább 200000 ember gyült öszve a' Márs mezéjén: még is mindazáltal semmi zenebona nem történt, semmi kedvetlenség meg nem zavarta az akkori közönséges örömet, minden jelenlévők tellyes meg elégedéssel láttattak lenni. Ezt a' közönséges örömet leg inkább nevelté az, hogy a' Fő Conzul akkor hirdettette ki a' belső dolgokra ügyelő minifter és öitse által, hogy Császár ő Felsége meg hosszabbította a' fegyver szünetnek idejét, és hogy tellyes szándékja le-

gyen a' Franczia Respublikával való meg bé-
kélésre, által engedte a' Fr. ármadiának a' *Fi-*
lipsburgi, Ulmi és Ingolstadt erősségeket, mint
szives indulatjának tsalhatatlan zálogjait. To-
vábba, azt is tudtára adatta a' fő Conzul a' Mars
mezejére azon napon felgyült Sokaságnak, hogy
a' Fr. Kormányfizek a' Londoni minitteriummal
is tengeri fegyver szünésre akart lépni, de el nem
érhette a' végét: abban mindazáltal meg egye-
zett a' Londoni udvarral, hogy ez is követet
küldjön a' *Lünevillei Congressus*ra 's. a. t.

Német Birodalom.

Regimentumában is tapasztolták a fegyver-
szünésnek kellemetes következeit, nemcsak any-
nyiban, hogy már most semmi contributió és re-
quisitió nem vettetik reá, hanem annyiban is,
hogy az ott kvártélyozott, 's azon város költsé-
gén élt Franczia gyalogságnak és lovallágnak
egy jó része onnan ki költözvén, másuva küldet-
tett. Ezen meg könnyebítetéseket egyedül az
oda való Fr. Commendansnak *Grenier*; Generál-
nak közönik a' lakosok, a' ki mindenkor külö-
nös jó indulattal láttatott erántok viseltetni, és
a' miben lehetett, kívánt is rajtok segíteni.

Az *Ingolstadt* erősségből, *October 2-ik* nap-
ján vitettek ki a' beteg katonak, azután harmad nap-
pal, úgymint *October 4-ikén* az ott vólt katona
örizetnek első colonnéja, avagy tsapatja, *Octo-*
ber 6-ikán pedig a' második és utolsó is ki mar-
firozott. Ez az ott vólt katona örizet Császári
és Királyi, Baváriai, más Birodalombeli, és a'
Roverea nevet viselő Helv. emigransokból álló
Regementbéli katonaságból állott. Ez az utolsó
fokat vesztett a' *Möskirchi*, és más tsatákban,
úgy annyira, hogy 250. embernél több belöle
életben nem maradt. — A' Franczia ostrom alatt

fok betegjei voltak az ott volt őrizetnek, a' várasban pedig marha is fok húllott el dög által. Az *Ingolstadt* volt Cs. K. Commendans General *Neu* is, azoknak száma közt van, a' kik pensióval nyugodalomra tétettek. — Az oda bé ment Fr. Commendansnak és Generálisnak a' neve is *Neu*. October 6-ik napjának estejéig, minden Cs. K. magazinumot, artillériát, és munitiót ki kellett onnan vinni, a' mi addig ki nem vitetődött, a' Francziák birtokában maradt. Az oda bé ment Fr. katona őrizet 1800 löből áll 's minden 10-ik nap mások fngják azt fel váltani. — *Ulmába* is anynyi löből álló Fr. őrizet küldetett bé, azolta mindenféle eleség meg óltsodott, mindent fél annyi árron lehet venni, mint annakelőtte, minthogy mindennek szabad oda bé, és onnan ki menni. —

A' Filipsburgi erőffég leg több inséget szenvedett a' jelenvaló Fr. háboruban. Annak ostromtatása előtt, 130 ház, és 800 löből álló 160 familia lakott ottan; most pedig 13 ház maradt épségben, a' többi el pufztult, 16 kunyhók építettek ott fel, a' mellyekben 98 familia vonta meg magát; a' szenvedett kár egy millió, az oda küldetett alamizsna pénz 100000 forintra tétődik.

Kotzebuenek azon kevés ideig tartott nyomoruságát, a' mellyet *Sziberiában* szenvedett, azal kívánta I. Pál Császár meg jutalmazni, hogy *Lieflandiában* egy olly *Wortekül* nevezetü jószágot ajándékozott nékie, a' mellynek esztendeig való jövedelme 3000 tállérra megy.

Olasz Ország.

A' Cs. és Kir. Olasz Országi ármadiának fő vezérje, Gróf *Bellegarde* lovasság Generálisja, nem különben annak Generál Kvártélymestere *Zach*

hadi Tármeſter ſzerentſéſſen oda érkeztek, és leg elsöben is a' Mantuai várat ſzemlélték 's viſgálták meg, a' mellyet olly jó állapotban találtak, hogy ha a' ſzükség 's környülállások úgy hoznák magokkal, két elztendeig is kiálhatná az oſtronláſt. — Minden ottan volt idegen nemzetbeli emberek *Páduába* küldettek által.

Ferrarában is, igen jó védelmezö állapotba helybeztették a' Cs. K. Inzsinörök az oda való kaſtélyt, 's annyi eleséggel rakták azt meg, a' mennyit ſzükségesnek lenni gondoltak. Azon esetre, hogy újöbben el kezdödne az ellenségeskedés, illeten parantsolatot hirdettetett azon városnak és erőſſégnek Commendánsa Cs. K. Generál *Brigido*, hogy az első agyú ſzóllásra minden házak és áruló bótók zárattassanak bé.

Azon 20000 Francziák közzül, a' kik Bononia városában és annak ſzomszédtságában feküdtek, 6000 ember küldetett a' Toſkánai nagy Herczegség ſzélsö natárjaihoz, hogy azon esetre, ha újöbben el kezdödne az ellenségeskedés, ſzemen tartassák a' *Sommariva* Generál vezérlése alatt lévő Cs. K. truppokat, és a' honnyaiknak védelmezése végett fegyverbe öltözött lakosokat.

A' Cisalpina Republikában olly parantsolat hirdetetett ki, hogy a' melly helység, a' Kormányſzék engedelmjénélkül, a' lármá harangot meg vonattya, azonnal, minden további viſgalás nélkül, foſztattassék meg harangjaitól.

Az ennekelötte Velenczei Köz Társasághoz tartozott, de a' *Campo-Formiói* békeſſégben a' Francia Republika uradalma alá esett, de a' múlt elztendőben az egyesült Orosz- és Török hadi seregek által az alól fel ſzabaditatott *Korſzirai*, *Cefalóniai*, *Zantei*, *Zerigói*, és *Sz. Mauritziusi* szigeteket eránt, Olasz Országának néhány tartományában olly planum kereng, melly ſzerent újöbben fel fogna azokban a' republikánusi alkot-

mány állítatódni. Azonban, minthogy még eddig sem a' Pétersburgi, sem a' Konstantinápolyi udvarok semmit sem jelentettek azokról, kevés hitelt érdemel ez a' köz hir. Annyit mindazáltal irhatunk, hogy azokban nagy villongás, vizsza vonás és egyenetlenség van a' lakosok közt. — — A' *Zantei* szigetbeliek egy atylyában semmit sem ügyelnek a' Korfizirai Tanáts parañtsolattyaira; a' *Cefaloniai* és *Zerigói* szigetekben veszedelmes meg hasonlás támadt; a' *Korfizirai* szigetbeli helységekben fok lopás és gyilkosság történik, és senki sem bátorkodik a' nemesek között a' városból a' falukra ki menni. — Illy *Beau Gijmólesök*et *Universit*y *Franciai* *Claj*; badtságnak és egyenlőségnek hervadó fája!

Török Birodalom.

Az Egyiptom Országban lévő Francia Conzulok *Menou* Generálnak eddig tett hiradásain kivűl, a' következő történeteket is közleni kívánták a' Fr. officialis újság levelek által a' Publicummal: 1). hogy néhai Fr. fő vezér Kléber 10 millió liyer contributiót vetett Kajró városára, azoknak az oda való lakosoknak meg büntetésekre, a' kik a' Heliopolisi ütközet alatt oda tsúszott Törököknek kapukat nyitván, fegyvert fogtak a' Francia seregek ellen, nemcsak, hanem e' mellett azokat a' lakosokat is, a' kik a' Francziák eránt jó hajlandósággal viseltettek, kegyetlenül meg ölték — 2). hogy az Egyiptomban lévő Fr. ármadiának hátra lévő zsóldja egészen ki fizetődött, és fundus tsináltatott a' jövendőbelieknek ideje koránt leendő ki fizetésekre. — 3) hogy Kajró várossának erősségei jó karba helyeztetődtek; hogy 12 bátyákkal vagon azon város körül vétetve, és hogy 14. napok alatt tökéletes állapotba fognak azok tétetődni. — 4) hogy

az oda való nagy vízi tsatornának bóltozatjai
 öly szorosan be rakattak köfalakkal, hogy en-
 nekutánna senkinek sem lehet azok alatt a' kas-
 télyba bé menni — 5) hogy a' városnak sántzjai
 mélyebben ásattak, 's fellyebb rakattak töltései,
 és hogy azon egész köz föld, a' melly Kajró-
 várostól fogva *Boulahig* ki nyúlik, két kö fal
 közé fog vétetödni — 6) hogy *Salahieh* város-
 nak bályái meg fognak szaporittatni, 's 3 hét
 alatt el készitetödni — 7) hogy a' *Damiette* szom-
 szedságában fekvő *Lesbe* mártökélltetessen el ké-
 szüt, és hogy azokon a' különbkülönbféle szo-
 ros utakon, a' mellyek a' tengertől fogva a' Men-
 zale nevü tóig visznek, vigyázó tornyok fognak
 épitetni; hogy *General Kleber* visszavonulása után a' *Cajra* el
 fog készülni; a' *Rozettei* egészen kész, az *Abou-
 kiri* el rontatott kikötő hely egészen meg újita-
 tott, *Alexandriának* erőssítésén pedig sok ezer
 kezek munkálódnak. — 8) hogy leg jobb állapot-
 ban légyen a' Franczia ártilléria, és hogy a' *Gi-
 zei* fegyveres tárházban éjjel nappal dolgoznak
 az ágyú öntő, és fegyvert készítő emberek — 9)
 hogy 500 lovakból, 's ugyan annyi tevékből ál-
 ló rezervája legyén *Menou* Generálnak, és hogy
 sok ezer Görög, Coptus, és Sýriabeli legények vez-
 nek armadiájánál hadi szolgálatot — 10) hogy
 a' német *General Kleber*, és Török nagy Vezér
 közt vegbe ment alkunak fel bontása után vala-
 mint az *Alexandriai*, úgy a' *Damiettei* kikötő he-
 lyekbe is, nem tudván a' dolog mivóltát, sok Tö-
 rök kereskedő hajók mentenek be, hogy azokat
 mind el foglalták a' Francziák, és az azokon ta-
 láltatott 's el adatott portékáknak árujából szedi
 moss a' Fr. armádia a' maga zsoldját. — 11) hogy
 egy 10000 penzen vett szolgákból, és 15000 te-
 véből álló Caravána ment Szeretsen Országból és
 Abyssiniából Egyiptomba, a' mellyet a' Murad-

Beyal szerzett egyeffég szerént, magokévá tettek a' Francziák, és hogy az Arabiából, *Suezen* keresztül Egyiptomba ment Karavánakat nagyon segítették kereskedéseknek elő menetelesítésében, egy szóval, hogy Egyiptomnak hajdani viragzását vissza akarják szerezni és adni.

Magyar Ország.

Teljes meg elégedéssel közöllyük az Olvasó Publicummal néhány levelező barátinknak arról tudósításaikat, hogy a' Tek. Vármegyék szinte ugyan vetélkednek egymással Fels. Fejedelmiink *inturrectiói tárgyazó* kegyelmes parantolatjának nova hamarabb leendő éizkozolhetésében — A' T. Hevés és Wefzprim Vármegyei insurgen's katonaság, már is izorgalmatossan gyakorollya magát Pápa városa mellett a' fegyverben, mások másutt, mintha ugyan a' kapu előtt állana az ellenség.

Tek. Szala Vármegye, a' múlt hólnapnak. 23. ik napján tartván kedves Adminiltrátorja Mélt. Medgyesi Somogyi János Cs. K. udvari Tanácsos és Referendarius Ur előülése alatt közönséges gyüleit, valamint a' főbb, úgy az alsobb rangú nemeffég is egyenlő hiv indulattal viseltetett veszedelemben forgó kedves Hazájának, 's kegyelmes Királyának ellenség elleu leendő vedelmezése eránt. Nevezetessen Méltos. Gróf Tólnai *Festetits György* Ur ö Nagysága egy rövid, de a' szivnek belső kamarájáig bé ható orációt ~~mondván~~ a' jelenvölt Karok és Rendek előtt, el hűnyt ditső öseinknek példájokat, és semmi ellenség előtt meg nem rettent vitézi bátorságokat említvén, annyira fel buzdította őket, hogy mindnyájan egy szivvel 's lelekkel arra kötelezték magokat, hogy kézzek kedves Hazájokat és Fejedelmeket utólsó vér tlep-

jeikkel is védelmezni, 's érettek vagyonjaikat feláldozni.

Már ebben is nagy szívet mutatott a' nevezett Gróf Ur, de avval még meg nem elégedett, hanem mingyart akkor 4000 forintokat igirt azoknak a' megyebeli nemeseknek felsegéllésekre, a' kik kevés vagyonjaiknak férelme nélkül ki nem fizethetnék a' reájok esendő zsóldot. E' mellett az insurrectionalis kasszának formalására, a' mellyből tudniillik a' szükséges monturt és fegyvert weg szerezni lehessen, költsön fejébe 10 ezer forintokat ajánlott. Képzelní lehet, miné-má meg illetődéssel hallották légyen a' jelen vólt Karok és Rendek ezen jó Méltoságnak tett ajánlását, könyvvezve, de egyfizersmind örvendezve mondották fejére a' fok áldást.

* *

A' Szarvasi Gazdaságot tanító Kir. Oskola második Oskolai esztendejének, melly Aprilistól számlálódik, harmadik fertályjában, t, i e' folyó 1800-dik esztendőben, October 1-ső napjától fogva 31-dik Décemberig; a' Tanítás rendi e' következő:

1-ső héten, letzkék tartatnak az ezen Institutumban tanítandó, 's még a' bóldogúlt 2-dik Leopold Cs. K. Felség által ki szabott tárgyakról.

2-dik héten, a' Felséges rendelés által meg határozott tanítás módjáról.

3-dik héten, ezen Gazdaságot tanító Oskolának egész Plánumáról.

4-dik héten, az Institutum újjonnan lett fel állittatásakor esett változtatásokról, és azoknak okairól.

5-dik héten, elő adódik az Országban és ezen kívül lévő Gazdasági Institutumoknak miben létek.

6-ik héten, az Anglusoknak, a' meg-jobbít-

tatott mezei Gazdaságban tett nagy előmenetelek adattatik elő Thaer szerént.

7-dik héten, a' Juh-tenyésztetésről való lez-
kék folytatódnak, Germershausen szerént.

8-dik héten folytatódik a' Falusi rendtartás-
ról vagy a' Falusi Politziáról való tanítás, a' fa-
lusi embereknek minden környülállásaihoz és
szükségeihez alkalmaztatva: hogy ez által minden-
féle uralkodó roszszaknak valósággal elejek vé-
tellen, míg még ki ütnék magokat. Melly is, az
első fertály elztendőnek nyoltzadik, a' második
fertály elztendőnek 5-dik, és a' második Oskolai
elztendő 1-ső fertályának 7-dik heteire ki szabott
matériáknak a' folytatása.

9-dik héten, /ez az a' gazdaságviszágzó állapot-
ba való helyheztetését tárgyazó fontos matéria
tovább folytatódik, és el is végeztetődik; a' hol
különös tekintetben vétetődnek a' tűz által okozat-
ni szokott sok veszedelmek, és az azok el háritá-
sára való eszközök.

10-dik héten, folytatódik azokról a' közönsé-
ges hasznú rendelésekről való tanítás, mellyek-
nek meg-világosítgatása, a' második oskolai elz-
tendő második fertályának 7-dik hetében kezdő-
dött el.

11 dik héten, a' meg-tanúltakat újra tanul-
ják.

12-dik héten, a' munkák' vizsgálásai tartatnak.
A' 13 dik hét számadásokkal rekefztetik bé.

A' második Oskolai elztendő, negyedik, (az
az 5-dik Januáriustól, 30-dik Mártziusig tartó)
fertályában a' Tanítás rendi e' következő:

1 ső héten, a' kemény tél ellen való hasznos
kézfűletek előadása folytatódik.

2-dik héten, meg magyaráztatik, mi légyen
az oka annak, hogy ilyenkor sok tehenek meg-
vetnek.

3-dik héten, arról való tanítás, hogy szükség-

ges volna sok Magyar Országi nagy helységeket
rendes kézi-mives és kereskedő Városokká for-
ditani.

4-dik héten, arról, hogy a' Helységeknek és
Oskoláknak regulázása, a' leg rövidebb út a'
szorgalmatosság nevelésére, és a' Közönségre néz-
ve való hasznos rendelkezéseknek, valóságos folya-
matba való hozására.

5-dik héten, egy Falusi, rendes Politzái házról
való Plánum adódik elő.

6-dik héten, melyek vólnának azok a' valósá-
gos eszközök, mellyek által, az olyan tájékokon,
a' hol fa nem terem, úgy eleit lehetne venni a'
Tifzán, a' fa dolgából való meg-szorulásnak, hogy
a' mezei gazdaságnak a' többi része az által nem
tsak hogy lemmi hátra maradt ne szenvedne, sőt
még a' leg szárazabb időben is mindent meg
nyerne.

7-dik héten, mi annak az oka, hogy kivált
az Oskolákban, és a' mezei Gazdaságban, a' ré-
gi meg-rögzött szokást annyira szeretik, betsülik,
és fel tartják?

8-dik héten, hogy lehetne a' korheles Osko-
lás gyermekeknek, a' Gazdaság különbkülömb-
féle részeiben, Oskolai órájoknak el mulatása nél-
kül, tavaszszal, nyáron, őszszel, télen, úgy hasz-
nát venni, hogy abból mind a' szülék, mind ma-
gok a' gyermekek állandó hasznot vehetnének?

9-dik héten, hogy használ úgy a' Státus a'
Nép Tanítóinak, kivált a' Falukban és a' maga
Fundusain, hogy azok a' közönséges jónak, köz-
akarattal való elő-mozdítására, fel-indíthatná-
nak?

10-dik héten, hogy minden eddig tanított ma-
tériákat, az Oskolai tanítás által, kivált a' Dis-
trictuális Oskolákban, hogy lehetne közönségesen
meg-taníttatni, és valóságos 'olyamatba hozni?

11-dik héten, egy ember, különösen pedig egy Gazda, és Nép Tanító, halála után is miképpen lehet sok jót. *Plinius Libr. III. Ep. 7.*

12-dik és 13-dik héten, a' meg-tanúltaknak előlkezdése, és Exámenek tartódnak; ízámot vettek, és a' munkák vizsgáltattak meg.

Professzor Josephi Ur a' következők fél esztendőben:

1-ör. Folytatni fogja a' Direktor Ur által el kezdett Dietétikát, melléje adván az Antropológiának leg szükségesebb részeit, a' mennyiben az, Anatómiai készülékek nélkül meg-eshetik.

2-or. A' Dietétikát el-vegezvén, a' köz néphez alkalmaztatott Természeti Tudományt veszi elő, és azt fogja meg-mutatni, különösen azoknak, kik még valaha Tanítók lésznek, hogy miképen kell a' Falusi Oskolákban a' Fizikát úgy tanítani, hogy a' természeti dolgokban való babonaság árthatmas következései az által el hárittassanak.

3-or. Szándékozik minden héten e' következő matériákról leztkéket adni: hogy egy olyan Ifjú, a' ki a' Világba ki-megy, miképpen szeressen magának emberek esméretét, 's hogy viselje magát okosan a' maga foglalatosságai körül, és a' másokkal való társalkodásban, ha a' világban halznos és mindenütt kedves ember akár lenni, és ha minden jószívűsége melleett is ifjúi tapáfsztatatlansága által, mindenféle unalmat bánatot, és szerentsétlenséget magára nem akar vonni. Ebben követni fogja Campénak Teofron nevű munkáját.

21-dik Júliusban harmadik Tanítónak meghivattatott *Skolka András* Ur, — el fogja kezdeni ebben a' fél esztendőben a' Districtuális Practikánsal együtt, az eddig előadatott matériákban való gyakoroltatásnak tanítását, még pedig a' Köz-néphez alkalmaztatva.

